

ศูนย์ข้อมูลภาคเหนือ

รายงานวิจัย

เรื่อง

การประเมินผลโครงการบัตรสุขภาพ จังหวัดเชียงใหม่

พ.ศ. 2531

โดย

ประเสริฐ	พันชาติ
บุญมาส	บุญใจเพชร
สินธุ์	สโรบล
สวัสดิ์	ธนะ
ประเวศน์	คิดอ่าน
จี. ลามาร์	โรเบิร์ต
แคธเธอริน ซี.	บอนด์

ศูนย์วิจัยและพัฒนา
มหาวิทยาลัยพายัพ

รายงานวิจัยฉบับที่ 34

Rf.7. ... - 370

คำนำ

เมื่อประมาณกลางเดือนธันวาคม 2530 ศูนย์วิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยพายัพ ได้มีโอกาสต้อนรับ Dr. Ernst D. Tenambergen แห่ง Thai-German Cooperation for Health (MOPH-GTZ) และ แพทย์หญิงเพชรศรี ศิริรินทร์ แห่งฝ่ายเวชกรรมสังคม โรงพยาบาลเชียงใหม่ และได้หารือกันถึงโครงการับตรสุขภาพของกระทรวงสาธารณสุขที่กำลังดำเนินการอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ภายใต้ความรับผิดชอบของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด โดยขอให้ศูนย์วิจัยและพัฒนา เป็นผู้รับผิดชอบในการประเมินผลการปฏิบัติงานของโครงการ ทั้งนี้ขอให้เริ่มในเดือนมีนาคม 2531 และให้เสร็จภายในเดือนพฤษภาคม จึงนับว่าเป็นระยะเวลาที่กระชั้นชิดมาก ซึ่งทางศูนย์วิจัยและพัฒนาเองก็ตระหนักดีถึงปัญหาในด้านเวลา และพื้นฐานของความเข้าใจในโครงการเป็นอย่างดี

การประเมินผลโครงการับตรสุขภาพ มีวัตถุประสงค์หลักคือความพยายามจะค้นหาข้อมูลและคำตอบเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการดำเนินงาน และการบริหารการเงินกองทุนของโครงการับตรสุขภาพ

เพื่อที่จะให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว ศูนย์วิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยพายัพจึงได้กำหนดหัวข้อในการศึกษาเพื่อทำการประเมินผลในด้านต่าง ๆ เช่น การประเมินผลวิธีการใช้เงินของกองทุนในรูปแบบต่าง ๆ ความสามารถในการบริหารกองทุนของชาวบ้าน ศึกษาปัจจัยหรือเงื่อนไขที่ทำให้กองทุนับตรสุขภาพประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว เป็นต้น ซึ่งการประเมินผลและการรวบรวมข้อมูลได้ทำใน 30 หมู่บ้าน 10 ตำบล และ 10 อำเภอ ในจังหวัดเชียงใหม่ ข้อมูลจากประเมินผลครั้งนี้ได้นำมาวิเคราะห์และเสนอแนะสำหรับกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการับตรสุขภาพที่จะต้องเตรียมการต่อไปในอนาคต โดยจะอาศัยผลการวิเคราะห์ในการประเมินผลครั้งนี้เป็นแนวทาง

คณะผู้วิจัยขอยอมรับว่าไม่เคยมีประสบการณ์หรือคุ้นเคยกับการดำเนินงานของโครงการับตรสุขภาพมาก่อน แม้ว่าคณะผู้วิจัยส่วนใหญ่จะมีประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับโครงการพัฒนาอื่น ๆ ในลักษณะดังกล่าวมาก่อนก็ตาม นอกจากนั้นการประเมินผลครั้งนี้ยังมีข้อจำกัดด้านเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในภาคสนามซึ่งมีเพียงเดือนเดียวเท่านั้น อย่างไรก็ตามการวิเคราะห์และข้อเสนอแนะของการประเมินผลครั้งนี้ คาดว่าจะทำให้การดำเนินงานของโครงการับตรสุขภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการดำเนินงานบริหารกองทุนของชาวบ้าน ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในทางที่ถูกต้องและดียิ่งขึ้น

คณะผู้วิจัยของศูนย์วิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยพายัพ ขอขอบพระคุณอย่างสูงในความช่วยเหลือของบุคคลต่าง ๆ ในโครงการบัตรสุขภาพที่ให้ความอนุเคราะห์ในหลาย ๆ ด้าน ตลอดระยะเวลาที่ออกทำการประเมินผล โดยเฉพาะอย่างยิ่ง Dr. Ernst. D. Tenambergen ที่ปรึกษาโครงการบัตรสุขภาพจาก Thai-German Cooperation for Health (MOPH-GTZ) นายแพทย์อำพล ศิริบุญมา ผู้อำนวยการโรงพยาบาลเชียงใหม่ ในฐานะผู้จัดการสนามโครงการบัตรสุขภาพ แพทย์หญิงเพชรศรี ศิรินิรันดร์ และ นายแพทย์สุวัฒน์ จริยเลิศศักดิ์ แห่งฝ่ายเวชกรรมสังคม โรงพยาบาลเชียงใหม่ และขอขอบคุณสำหรับความร่วมมือช่วยเหลืออย่างดียิ่งในงานภาคสนามของท่านนายอำเภอ ปลัดอำเภออาวุโส เกษตรอำเภอ พัฒนาการอำเภอ ศึกษาธิการอำเภอ สาธารณสุขอำเภอ ทุกอำเภอที่ได้เข้าไปทำการศึกษา เจ้าหน้าที่สถานีอนามัยทุกตำบลและหมู่บ้าน ตลอดจนคณะกรรมการประสานงานระดับตำบล (คปต.) ทุกตำบล ซึ่งมีส่วนสำคัญทำให้งานสัมฤทธิ์ผลและการรวบรวมข้อมูลสำเร็จไปด้วยดี การประเมินผลนี้คงไม่สำเร็จลุล่วงลงได้หากปราศจากซึ่งความร่วมมือของชาวบ้านผู้เป็นสมาชิกบัตรสุขภาพ และคณะกรรมการกองทุนบัตรสุขภาพทุกท่านที่กรุณาให้ข้อมูลในด้านต่าง ๆ ตลอดระยะเวลาในการสัมฤทธิ์อันเป็นประโยชน์ต่อการประเมินผลในครั้งนี้ ซึ่งคณะผู้ประเมินผลขอแสดงความขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ศูนย์วิจัยและพัฒนา
มหาวิทยาลัยพายัพ

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ค
บทที่ 1	บทนำ
	ความเป็นมาของ โครงการบัตรสุขภาพ..... 1
	วัตถุประสงค์ของ โครงการวิจัยเพื่อประเมินผล..... 10
	ระเบียบวิธีวิจัย..... 11
บทที่ 2	โครงการบัตรสุขภาพ จังหวัดเชียงใหม่
	การดำเนินงานตาม โครงการบัตรสุขภาพ..... 14
	โครงการพัฒนาและกองทุนต่าง ๆ..... 26
	การบริหารกองทุนบัตรสุขภาพ..... 31
บทที่ 3	บทสรุปและอภิปรายผล..... 36
บทที่ 4	ข้อเสนอแนะ..... 48
ภาคผนวก	
	บรรณานุกรม..... 52
	แบบสัมภาษณ์ระดับตำบลและอำเภอ..... 53
	แบบสัมภาษณ์ระดับหมู่บ้าน..... 55
	กำหนดการปฏิบัติงานสนาม..... 60